

Diarienummer: 12KS/0424

Kommunstyrelsen

Datum: 2012-11-20
Handläggare: Annica Lempke
Kansli- och utvecklingsavdelningen
annica.lempke@varmdo.se

Fosfor- och kvävenutral kommun

Förslag till beslut

1. Redovisningen godkänns.
2. Rapporten remitteras till bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden samt samhällsplaneringsnämnden.

Beslutsnivå

Kommunfullmäktige

Sammanfattning

Företaget Teknikmarknad har kartlagt fosfor- och kväveflöden genom Värmdö kommun och föreslagit att kommunen vidtar följande åtgärder för att öka återföringen av växtnäringssämnen:

- Utöka insamlingen av matavfall
- Eliminera läkemedelsrester och återföring av sorterade avloppsfraktioner
- Ta fram en kommunal tekniklösning för enskilda avlopp
- Kunskapsstöd till jordbrukare för minskat växtnäringssläckage

Bakgrund

Kommunfullmäktige gav den 25 april 2012 § 88 kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram en handlingsplan för hur Värmdö kommun kan stimulera till återvinning av fosfor och kväve från enskilda avlopp.

Ärendebeskrivning

Inom ramen för förstudien Fosfor- och kvävenutral kommun har Teknikmarknad genomfört en kartläggning av fosfor- och kväveflöden genom Värmdö kommun.

Import av livsmedel utgör det största inflödet av näringsämnen till Värmdö kommun, men även foder till gårdar och, i mindre omfattning, mineralgödsel utgör stora bidrag enligt rapportens kartläggning. Matavfall och avloppsvatten utgör de stora utflödena av växtnäring från kommunen. Matavfallet sänds till förbränning och avloppsvattnet leds till Käppala reningsverk samt går som slam från de kommunala reningsverken till Henriksdal reningsverk. En stor källa till läckage är de många enskilda avloppen i

Tjänsteskrivelse

kommunen, som beräknas orsaka drygt hälften av det totala läckaget av fosfor samt även en betydande del av kväveläckaget.

Utifrån analysen av de identifierade flödena genom Värmdö kommun rekommenderar Teknikmarknad att kommunen fokuserar på följande åtgärder för återföring av växtnäringssämnen:

- Öka insamlingen av matavfall för biogasutvinning och återföring till jordbruket, vilket ger energi och samtidigt minskar kretsloppsförlusterna av fosfor och kväve.
- Eliminera läkemedelsrester och återföring av sorterade avloppsfraktioner från utvalda byggnader, som exempelvis från äldreboenden med utsläpp av läkemedelsrester via avloppsnätet.
- Ta fram en kommunal tekniklösning för enskilda avlopp för att minska läckage av växtnäringssämnen och läkemedelsrester till naturen, exempelvis genom att ställa krav på urinsorterande system vid nybyggnation.
- Stödja jordbrukare genom att tillse att kunskap om metoder och teknik för att minska växtnäringläckage finns tillgänglig.

Bedömning

Kommunstyrelsen har tagit fram förslag till en handlingsplan för att stimulera till återvinning av fosfor och kväve från enskilda avlopp. Pågående kunskapsinhämtning tyder på att det kan bli aktuellt att justera kommunens gällande VA-policy och rutiner. Kartläggningen av kommunens fosfor- och kväveflöden, med förslag till tekniska lösningar för återföring, utgör en del i detta arbete.

Rapporten föreslås remitteras till bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden samt samhällsplaneringsnämnden.

Ekonomiska konsekvenser

Hantering av VA och avfall är avgiftsfinansierade verksamheter och har därmed inga större ekonomiska konsekvenser för kommunen. Dock kan ökat omhändertagande och bortforsling leda till något ökade avgifter för vissa fastighetsägare. Om Värmdö kommun beslutar att delta i det pilotprojekt som är nästa steg inom Fosfor- och kvävenutral kommun, kan ytterligare kostnader tillkomma i samband med genomförande av åtgärder och tekniska lösningar. Kostnaderna för pilotprojektet har inte definierats av Teknikmarknad i rapporten.

Konsekvenser för miljön

Värmdö kommun har under 2012 påbörjat insamling och utsortering av matavfall för rötning till biogas för bränsleanvändning, vilket har positiva konsekvenser för miljön. En ökad kunskap om grunderna till närsaltsläckage är av stor betydelse för kommunen. Om en uthållig och kretsloppsbasead lösning kan nås för kustnära anläggningar ökar chansen att på sikt förbättra vattenkvaliteten och nå god status enligt vattendirektivet samt att minska övergödningen.

Konsekvenser för medborgarna

Minskade utsläpp av växtnäringsämnen kommer långsiktigt att bidra till en förbättrad kvalitet på främst kustvatten och därmed levande strandflora samt bättre badvatten. För vissa medborgare kan det bli fråga om ändrad hantering av latrin, främst urinhantering, men då anslutning till kommunalt VA-nät efterfrågas allt mer bedöms förändringarna vara positiva.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom kansli- och utvecklingsavdelningen. Rapporten föreslås remitteras till bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden samt samhällsplaneringsnämnden.

Handlingar i ärendet

Nr	Handling	Bilägges/bilägges ej
1	Tjänsteskrivelse: Handlingsplan för stimulering till återvinning av fosfor och kväve från enskilda avlopp	Bilägges
2	Rapport från Teknikmarknad: Fosfor- och kvävenutral kommun	Bilägges

Stellan Folkesson
Kommundirektör

Maria Larsson Ajne
Kanslichef

